

II. JURISPRUDÈNCIA

II.1. TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

Jaume VERNET i LLOBET

Professor titular de Dret constitucional
de la Universitat Rovira i Virgili

Eva PONS i PARERA

Professora de Dret constitucional
de la Universitat de Barcelona

Durant el període comprès des de gener a juny de 1992, s'ha publicat, en els suplementes del *BOE*, una sentència rellevant des de l'òptica del dret lingüístic. A més han estat resoltes un parell d'interlocutòries relacionades amb l'objecte de la nostra ressenya.

Sentència del Tribunal Constitucional 236/1991, de 12 de desembre, ple. Ponent: Eugenio Díaz Eimil. Vegeu el suplement al BOE, núm. 13, de 15 de gener.

Aquesta Sentència resol els conflictes de competència núm. 44/1986, 48/1986, 49/1986, 50/1986, 64/1986 i 1602/1988, presentats pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, pel Govern basc i la Junta d'Andalusia contra el Reial Decret 1616/1985, d'11 de setembre, pel qual s'estableix el control metrològic que realitza l'Administració de l'Estat, el

Reial Decret 1617/1985, d'11 de setembre, sobre el procediment d'habilitació de verificació metrològica, el Reial Decret 1618/1985, d'11 de setembre, pel qual s'estableix el Registre de Control Metrològic i el Reial Decret 579/1988, de 10 de juny, que regula el control metrològic de la Comunitat Econòmica Europea.

En el ¶ 10 d'aquesta Sentència, després de considerar que corresponen a la Generalitat de Catalunya les potestats d'execució del control metrològic CE, el Tribunal resol en contra de la Generalitat la petició d'aquesta perquè el Tribunal declarés la inconstitucionalitat per incompetència de l'art. 23 del Reial Decret 598/1988 i de l'apartat 1.1 de l'annex I. Els preceptes impugnats deien que:

«Las inscripciones que proceda efectuar conforme a lo dispuesto en el presente Real Decreto se redactarán en lengua castellana» (art. 23); i *«La solicitud y toda la documentación que a ella se refiera se redactará en lengua castellana. El solicitante dirigirá simultáneamente a todos los Estatutos [(sic) vol dir "Estados"] miembros un ejemplar de su solicitud»* (apartat 1.1 de l'annex I).

De manera que l'Administració imposa una única llengua oficial en la inscripció, la sol·licitud i la documentació addicional, malgrat l'existència de dues llengües oficials en un mateix territori.

El Tribunal entén que les actuacions no es poden realitzar indistintament en castellà o català, malgrat que el mateix Tribunal, en la STC 82/1986, ¶ 5, va assumir una definició d'oficialitat segons la qual es reconeix a la llengua considerada oficial com a vehicle de relació o de comunicació. En conseqüència, són llengües oficials les que l'Estat reconeix com a mitjà vàlid d'expressió de la seva voluntat i de la dels ciutadans. Per tant, les dues llengües oficials són indistintament mitjans d'expressió eficaços i vàlids.

El Tribunal, a partir de l'apartat 5.1 de l'annex I, que afirma que les distintes aprovacions de model CE es publicaran en el *Diari Oficial de les Comunitats Europees*, afirma que:

«En este sentido, es de indudable relevancia para una recta comprensión del problema lo dispuesto en el apartado 5.1 del Anexo I, donde se afirma que las distintas aprobaciones de modelo CEE se publicarán en un anexo especial del Diario Oficial de las Comunidades Europeas, puesto que parece innegable que dicha publicación formal deberá en todo caso efectuarse en alguna de las nueve lenguas oficiales de las Comunidades Europeas, según las normas propias del Derecho Comunitario (art. 217 del Tratado de la CEE y art. 5 del Reglamento nº 1 del Consejo de 15 de abril de 1958, por el que

se fija el régimen lingüístico de la CEE, modificado en varias ocasiones tras las sucesivas adhesiones), y no en cualesquiera de las lenguas propias y oficiales de las Comunidades Autónomas, según las normas del Derecho Constitucional interno (art. 3.2 del Estatuto de Autonomía de Cataluña). Del mismo modo, el párrafo 2º del citado apartado 1.1 del Anexo I establece la obligación directa del solicitante de una aprobación de modelo CEE de dirigir «simultáneamente a todos los Estados miembros» un ejemplar de su solicitud, no estamos, por tanto, ante un supuesto de relación de un ciudadano con una Administración autonómica, sino ante verdaderos actos de comunicación de poderes públicos entre sí que deben ser regulados por las normas del Derecho Comunitario y, entre éstas, aquéllas que incumben a la oficialidad de las lenguas de los Estados miembros. Dicho de otra manera: el problema de cuál sea la lengua en la que deban efectuarse las solicitudes de reconocimiento y contraste metrológico CEE, la documentación que generan y las inscripciones que se proceda efectuar, cae dentro de la esfera del Derecho Comunitario y no en la del reparto interno de competencias, objeto del conflicto constitucional.

»Y en tal sentido, la expresión de «lengua oficial de conformidad con la legislación del Estado en que se presente la solicitud», que emplea el citado art. 1.1 del Anexo I de la Directiva, debe entenderse en el sentido de referirse a las lenguas que, el Derecho Comunitario declara oficiales en la Comunidad Europea, entre las cuales no se encuentra el catalán, si bien debemos advertir que el uso obligatorio de la lengua castellana no impide que la Administración autonómica adopte las medidas necesarias para que el ciudadano pueda dirigirse y hacer uso indistintamente de ambas lenguas en sus relaciones con ella, pero este derecho del ciudadano y correlativo deber de la Administración autonómica no puede llevar a pensar que los preceptos impugnados vengan viciados de incompetencia.»

Aquesta argumentació ens porta a ignorar la llengua de presentació dels documents, llengua oficial a Catalunya, i a plantejar-nos qui ha de córrer amb les despeses de traducció de la citada documentació: el ciutadà, l'Administració autonòmica, la central o la comunitària. Sentències com aquesta haurien de fer-nos reflexionar sobre l'actitud del govern espanyol, del Tribunal Constitucional i de les comunitats europees respecte de les llengües oficials en determinades parts del territori europeu. No és solament l'Administració catalana la que ha de complir els principis constitucionals i estatutaris que han reconegut un Estat plurilingüe, sinó que l'Administració central també ho ha de complir i, a més, fer-ho respectar per les autoritats comunitàries europees (*vid.* l'article de Jaume Vernet

sobre «la regulació del plurilingüisme a l'Administració espanyola», en aquesta mateixa revista).

Interlocutòries del Tribunal Constitucional de 4 de febrer de 1992.

La primera interlocutòria ha estat dictada a propòsit del conflicte positiu de competències núm. 879/1987, plantejat per l'advocat de l'Estat contra l'article 3 del Decret 10/1987, de 15 de gener, del Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, per la qual es declara la manca d'objecte del litigi en apreciar la identitat amb els conflictes resolts mitjançant les sentències del Tribunal Constitucional 69 i 80/1988. Aquestes sentències tractaven de les competències de la Generalitat de Catalunya, de la Xunta de Galícia i del Govern de l'Estat respecte a l'etiquetatge comercial.

La controvèrsia competencial gira entorn de les condicions d'envasat i etiquetatge dels productes pirotècnics. El precepte discutit explicitava que les dades impreses a l'etiqueta d'aquests productes podien consignar-se només en llengua catalana. L'advocat de l'Estat sostenia que el títol competencial aplicable era el comprès a l'article 149.1.26, que reserva a l'Estat la competència exclusiva en matèria d'explosius. Contràriament, la Generalitat defensava l'exclusió del règim de les substàncies perilloses i, per tant, la plena aplicació de la doctrina general en matèria d'etiquetatge.

La segona interlocutòria acorda tenir per desistit el Govern de l'Estat en el conflicte de competències núm. 2055/1988, plantejat per l'advocat de l'Estat contra els articles 2 i 3 del Decret 180/1988, de 27 de juliol, del Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, pel qual es dicten normes sobre la reglamentació tècnico-sanitària de productes cosmètics. La raó del desistiment ha estat la identitat de supòsit amb les citades sentències del Tribunal Constitucional.